

Nesodden kommune
Sammen skaper vi det gode livet

OPPVEKSTPLAN

HELHET OG SAMMENHENG - SAMMEN SKAPER VI DET GODE LIVET

INNHALDSFORTEGNELSE

- 1** Sammen drag
- 2** Innledning
 - 2.1 Forankring i kommuneplanens samfunnsdel
 - 2.2 Kommunens visjon og verdigrunnlag knyttet til oppvekst
 - 2.3 Sammenheng med øvrige planer
 - 2.4 Regelverk
- 3** Fakta kapittel – dagens situasjon
- 4** Planens hoveddel - Framtidens behov
 - 4.1 Utdanne for fremtidens kompetanse- livslang læring
 - 4.2 Helsefremmende arbeid og støtte til barn, unge og familier
 - 4.3 Kultur, idrett fritid og rekreasjon

1 SAMMENDRAG

Nesodden kommunes visjon er «Sammen skaper vi det gode livet». Kommunalsområdene for helse og omsorg, skole, barnehage og oppvekst samt kultur, næring og idrett gir tilbud til de unge på Nesodden. Det er en politisk og administrativ ambisjon at Nesodden skal være en god kommune å vokse opp i. Familiene møter barnehager, skoler, helsestasjoner, fritidstilbud og hjelpeapparatet gjennom oppveksten. Det kreves god samhandling mellom de ulike virksomheter i kommunen, i de politiske utvalgene, foreldre og foresatte, frivillighet, organiserte tilbud, ungdomsråd, og eventuelt andre aktører. Oppvekstplanen skal sikre helhet og sammenheng i arbeidet rundt barn, unge og deres familier.

Ansatte i barnehager og skoler, fagforeninger, foreldreutvalg, politisk utvalg for skole, barnehage og oppvekst og de viktigste, de unge selv, har kommet med innspill til planen.

Barnehagens samfunnsmandat er i samarbeid og forståelse med hjemmet å ivareta barnets behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Opplæringa i skole skal, i samarbeid og forståelse med hjemmet, åpne dører mot verda og framtida og gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring. Barna i Nesoddbarnehagen skal oppleve omsorg og trygghet hver dag for på det grunnlaget å kunne realisere sitt potensiale og oppleve mestring. Barnas språk og sosiale kompetanse skal gjennom lek og læring stimuleres og utvikles i hele barnehagetiden. Elevene i Nesodds skolen skal ha grunnleggende muntlige-, lese-, skrive- og regneferdigheter, samt digitale og sosiale ferdigheter tidlig i skoleløpet. Skoler og barnehager skal drive kunnskapsbasert praksisutvikling, med fokus på kvalitetsforbedring. Å jobbe kunnskapsbasert innebærer at praksis bygger på forsknings- og erfaringsbasert kunnskap samt brukerkunnskap og brukermedvirkning.

Barn, unge og familier skal oppleve god faglig oppfølging og støtte fra de er i mors liv til voksen alder. Kommunale virksomheter rundt familiene, barnehager og skoler skal jobbe systematisk og langsiktig i arbeidet med å skape trygghet, tilhørighet, fellesskapsfølelse og mestringsopplevelser for alle barn og unge på Nesodden. Virksomhetene i kommunen skal søke tverrfaglighet i alle eksisterende og nye tiltak. Etablerte foreldreveiledningsprogrammer utvides og videreutvikles. I alle barnehager og skole er det etablert ressursteam der tiltak for barn og unge i barnehage- og skolealder kan diskuteres. Dette skaper helhet og sammenheng for de som trenger individuelle tilpasninger. Virksomhetene frivillighet, park, idrett og friluftsliv samt næring jobber for å tilrettelegge for gode og trygge møteplasser, opplevelser og aktiviteter, og spesielt for barn og unge.

2 INNLEDNING

Hovedformålet med ny oppvekstplan er å sikre oppfølging av mål og strategier i Kommuneplanens samfunnsdel, andre politiske vedtak og nasjonale føringer. Planen er fremtidsrettet og tar for seg hovedområdene for barns oppvekst. Nesodden kommune skal være en god kommune å vokse opp i for alle barn og unge. Dette er hovedområdene i planen:

- Utdanne for fremtidens kompetanse - livslang læring
- Helsefremmende arbeid og støtte til barn, unge og familier
- Kultur, fritid, idrett og rekreasjon

Kommunen har fram til i dag hatt ulike planer som har dekket deler av barn og unges oppvekst. En helhetlig oppvekstplan er derfor noe nytt i Nesodden kommune og skal bidra til bedre helhet og sammenheng i tiltakene. Planen rulleres hvert fjerde år.

Kommunen har i planarbeidet lagt opp til bred involvering. Dette gjelder blant annet barn og unge selv, politikere, tillitsvalgte, ansatte, foresatte og frivillige foreninger og lag som bidrar i barn og unges oppvekst.

2.1 Forankring i kommuneplanens samfunnsdel

Viktige nasjonale mål er å sikre gode oppvekstmiljøer som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger. Dessuten må de ha fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov.

Barnekonvensjonen står over norske lover, nest etter Grunnloven. Kommunen har en selvstendig plikt til å respektere og garantere konvensjonens rettigheter på samme måte som den er forpliktet til å følge all annen norsk lovgivning.

De ulike tjenesteområdene innenfor oppvekst er hjemlet i ulike lovverk, forskrifter og faglige retningslinjer. Kommunen plikter å drive sine barnehager i tråd med barnehageloven og Rammeplan for barnehagen og skolene i tråd med opplæringsloven og Læreverket for grunnskolen. Helsetjenestene for barn og unge er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

Samfunnsdelen av kommuneplanen 2018-2042 beskriver nesoddsamfunnet. Kommunens visjon er «Sammen skaper vi det gode livet». Kommunen, - både som samfunn og organisasjon -, skal kjennetegnes ved verdiene bærekraftig, fremtidsrettet, likeverdig og åpen. Lokalsamfunnet skal bli bedre i stand til å møte endringer i miljø og samfunn. Menneskene som lever og jobber i kommunen skal oppleve den som enkel, effektiv, fleksibel og innovativ. Kommunen skal tiltrekke seg relevant arbeidskraft og kapital og selv utdanne riktig kompetanse for fremtidens samfunn.

Oppvekstplanen kobles også til FNs bærekraftsmål, barnekonvensjonen og sentrale, statlige dokumenter som St.Meld. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.

2.2 Kommunens visjon og verdigrunnlag knyttet til oppvekst

Følgende ambisjoner ligger til, grunn for barnehager, SFO og skoler i Nesodden kommune:

MESTRING

Barna i Nesoddbarnehagen skal oppleve omsorg og trygghet hver dag for på det grunnlaget å kunne realisere sitt potensiale og oppleve mestring. Barnas språk og sosiale kompetanse skal stimuleres og utvikles gjennom hele barnehagetiden. Leken spiller en stor rolle i utviklingen av både språket, og den sosiale kompetansen. Barn viser tidlig at de bryr seg om hverandre, løser konflikter og tar andres perspektiv når de leker. Barna skal oppleve at de blir sett og hørt. De skal ha en medvirkning på egen hverdag og være med å forme barnehagens innhold. Livsmestring og helse vil være sentrale begreper i barnehagene. Det skal gi barna en mulighet til å mestre det livet har å by på og legge grunnlaget for et videre læringsløp. De eldste barna i barnehagen skal glede seg til å begynne på skolen, kjenne seg trygge og oppleve mestring. Barn og foresatte skal oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen, skolen og skolefritidsordningen (SFO). Alle barn skal møte en skole som kjenner til hva barnet mestrer, liker å gjøre og hva de trenger ekstra hjelp med. Barnas lærelyst og læringspotensial skal ivaretas, utvikles og støttes så tidlig som mulig.

Elevene i Nesodds skolen skal ha grunnleggende muntlige-, lese-, skrive- og regneferdigheter, samt digitale og sosiale ferdigheter tidlig i skoleløpet. Ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele skoleløpet og alle elevene skal realisere sitt potensiale. De skal oppleve å bli sett, hørt og ha medbestemmelse. Mestring kan oppleves uavhengig av hvilket nivå barnet befinner seg på. Det er et mål at alle skal bli den beste utgaven av seg selv. Det å lære seg å ha tro på at man kan mestre noe, gjør barna gjennom å bygge opp mestringserfaringer gjennom hele utdanningsløpet, helt fra barnehagen.

Barnehagebarn og elever skal få erfaringer med bærekraft i praksis, for eksempel ved miljøvennlige valg i forbindelse med avfallshåndtering, matproduksjon, transportløsninger, energibruk samt rehabiliteringer eller påbygg. Elever må også få mulighet til å jobbe med utforskende, tverrfaglige prosjekter med utgangspunkt i egne spørsmål knyttet til bærekraft. Utdanningen i Nesodden kommune skal gi håp og handlekraft.

MOTIVASJON

Barna i Nesoddbarnehagen skal ha et miljø som er trygt og godt og som inkluderer alle. Barna skal oppleve barnehager som bidrar til å skape engasjement, interesse og motivasjon og som gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser. Barna skal oppleve barnehager som gir dem mulighet til utvikling, læring og fremgang ved hjelp av varierte

arbeidsmetoder tilpasset barnas alder, erfaringer, interesser og ferdigheter. Barna skal, i fellesskap med andre, få mulighet til å utvikle et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling og bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.

Elevene i Nesodds skolen skal ha et læringsmiljø som er trygt og godt, og som inkluderer alle. Et trygt læringsmiljø er en skolehverdag der alle elever tilhører et fellesskap. Elevene må møtes med trygge og forutsigbare voksne. Det er viktig med et godt samarbeid mellom skole og hjem. Et trygt læringsmiljø handler også om det fysiske miljøet. Det må være store nok uteareal og fleksible læringsrom.

KVALITET

Nesoddbarnehagen skal drive kunnskapsbasert praksisutvikling, med fokus på kvalitetsforbedring. Å jobbe kunnskapsbasert innebærer at barnehagens praksis bygger på forsknings- og erfaringsbasert kunnskap samt brukerkunnskap og brukermedvirkning. Det er en kontinuerlig prosess med vurderinger av barnehagens arbeid underveis for å bedre kvaliteten. Målet med kvalitetsarbeidet er barns trivsel og utvikling. Satsing på personalets kompetanse styrker kvaliteten.

Kvalitet i skolen handler om å virkeliggjøre målene for grunnopplæringen på en god måte for alle elever. Målet er at

alle barn og unge får kunnskaper, holdninger og verdier som setter dem i stand til å delta i arbeidslivet og samfunnslivet ellers. Nesodds skolen skal drive kunnskapsbasert skoleutvikling, med fokus på kvalitetsforbedring. Læringsresultater skal ligge til grunn for tiltak og innsats. Det er viktig med godt kvalifiserte lærere og at det er en tillitsbasert styring der profesjonen har det faglige ansvaret.

Ansattes pedagogiske og faglige utdanning er avgjørende for kvaliteten i barnehage og skole. Nesodden kommune prioriterer etter- og videreutdanning for ansatte gjennom Utdanningsdirektoratets ordning.

MÅLBILDET FOR OPPVEKST PÅ NESODDEN

KOMMUNENS VISJON

FOKUSOMRÅDER OPPVEKST

Satsninger

SAMMEN

TRYGGHET

Forsterke «landsby-ideen»: Styrke integrering; skole/barnehage – foreldre – frivillig sektor

Nærhet til tilbudene: Etablere tilbud og aktiviteter der folk bor og støtte lokale initiativ

SKAPER VI DET

MESTRING

Mangfold: Alle skal ha mulighet til å finne noe de brenner for i barnehage, SFO, skole og fritid

Innovasjon: Oppvekstsektoren skal legge til rette for at vi sammen og hver for oss utfordres til å tenke nytt

Kunnskapsbaserte tjenester: De som jobber med barn og unge skal oppleve at de har tilstrekkelig kunnskap

GODE LIV

TRIVES I DAG OG GLEDE SEG TIL I MORGEN

Fokusere på relasjon før prestasjon: Legge til rette for en «lærende oppvekst» der kommunens viktigste mål er at barn og unge er trygge og opplever mestring.

Rask respons: Sørge for at kommune, frivillighet og foreldre kan reagere raskt når barn og unge ikke har det bra

Fleksibilitet i organiseringen av tjenestene: Innsatsen må rettes der den trengs når den trengs.

2.3 Sammenheng med øvrige planer

Planen skal erstatte "Strategi for fremtidens barnehage i Nesodden kommune 2015-2020" og "Å dra i samme retning – Strategi for kvalitetsutvikling av grunnskolen 2017-2021" og "Å vokse opp og høre til - plan for et godt oppvekstmiljø i Nesodden kommune 2017-2021". Planen vil være knyttet til kommunens digitaliseringsstrategi og fremtidig frivillighetsmelding.

2.4 Regelverk

- Barnehageloven, opplæringsloven, integreringsloven, lov om barnevernstjenesten, lov om helsetjenester.
- Stortingsmeldinger
- Forskrifter og retningslinjer
- Andre styringsdokumenter (NOU, regionale planer mm.)

3 FAKTA KAPITTEL – DAGENS SITUASJON

Status og mulig utvikling frem til tidspunktet for planslutt I henhold til tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) vil Nesodden ha en stabil økning av folketallet frem mot 2040. Per fjerde kvartal 2019 hadde Nesodden kommune 19 616 innbyggere. Demografien kjennetegnes fremover av økning i antall eldre og en nedgang i antall yrkesaktive.

Kommunen opplever et økende antall unge med behov for bistand fra det kommunale tjeneste-apparatet. Å legge til rette for barn, unge, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, er nødvendig for å sikre en bærekraftig utvikling. Tiltak knyttet til forebygging og fremme av folkehelse, reduksjon av sykdom, skade og behovet for kommunale tjenester. Større grad av digitalisering av tjenestene og velferdsteknologi vil fremover være avgjørende for å sikre innbyggerne gode tjenestetilbud. Gode oppvekstforhold for barn og unge kan bidra til å utjevne sosial ulikhet i helse, og tilrettelegging av tidlig innsats er et strategisk grep.

I Nesodden Kommune er det ca. 94 % av barna som går i barnehage. Barnehagene har en bemanningsnorm og en pedagognorm som må følges. Dette skal sikre en forsvarlig drift av barnehagene. Skolene har en lærernorm som de følger. Skolene har gode systemer for å følge opp elevenes resultater. Elevundersøkelsen viser at de aller fleste elevene trives på skolen, men der det rapporteres om mobbing,

settes tiltak inn. Barnehagene har foreldreundersøkelse med forbedringspunkter som følges opp.

Nesodden kommune ligger godt under landsgjennomsnittet på andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, noe som trolig henger sammen med lav arbeidsledighet. Kommunen har hatt en økning i barnefattigdom fra 2010 til 2015, men barnefattigdommen har ikke økt like mye på Nesodden som i landet for øvrig. Sammenlignet med Akershus har Nesodden utviklet seg fra å ligge under til å ligge over Akershus i andel fattige barn. Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er lavere enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres her som under 60 prosent av nasjonal medianinntekt. Andelen barn (0-17 år) som bor trangt er lavere enn i landet som helhet.

For Nesodden kommune er ungdoms økende rusmiddelbruk en utfordring. Kommunen må ha fortsatt fokus på forebyggende og behandlende arbeid mot rus. Ifølge Ungdata-undersøkelsen 2019 har ungdom på Nesodden et høyere forbruk av både alkohol og cannabis sammenlignet med ungdom i andre kommuner i Akershus og i resten av landet. 24% av ungdom over 15 år på Nesodden hadde siste 12 måneder vært beruset. Tallet for Akershus var på 14%, landsgjennomsnittet på 13%. 10% av ungdom i samme alder hadde brukt cannabis siste 12 måneder i Nesodden kommune, mens det i Akershus var 5%, og landsgjennomsnittet var 4 %. En liten andel eksperimenterer med hardere narkotiske stoffer enn cannabis. Kommunen har hatt flere dødsfall av overdoser blant unge mennesker de siste årene. Redusert forbruk av

alkohol og andre rusmidler blant unge og i befolkningen generelt kan gi en betydelig folkehelsegevinst.

Forskningsrapporter og tilbakemeldinger om hvordan det er å leve som lesbisk, homofil, bifil eller transperson på bygda viser blant annet et behov for mer kompetanse. Nesodden kommune har fått støtte til arbeid med og kartlegging blant ungdom i LHBT+ miljø, i forbindelse med et doktorgradsprosjekt. Målet er å få kunnskap om denne gruppen slik at bedre levekår kan skapes.

Radikalisering er et tema som har vært mye oppe i samfunnsdebatten det siste tiåret, særlig etter det høyreekstremistiske angrepet i regjeringskvartalet og på Utøya i 2011 der også Nesodden mistet to ungdommer. Andre hendelser har også bidratt til å aktualisere temaet: Det rasistisk motiverte drapet og angrepet på en moské i Bærum i 2019, samt flere radikaliserte, norske islamister som reiste som fremmedkrigere til Syria for å kjempe med IS for opprettelsen av et muslimsk kalifat i Syria. I regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme pekes det på viktigheten av forebyggende arbeid i kommunene, men at et grunnleggende prinsipp er å benytte eksisterende strukturer for samarbeid og oppgaveløsning, fremfor å etablere nye. Det går videre klart frem at det systematiske og langsiktige arbeidet med å skape trygghet, tilhørighet, fellesskapsfølelse og mestringsopplevelser for alle barn og unge i sunne miljøer, er det viktigste for å forebygge at ungdom utvikler ekstreme holdninger.

4 PLANENS HOVEDDEL - FRAMTIDENS BEHOV

Kommunen har et særlig ansvar for å legge til rette for at barn og unge får gode forutsetninger for å delta i arbeidslivet som voksne. Barn og unge skal gis muligheter for et utdanningsløp som kvalifiserer dem for framtidens jobber. Evne til omstilling blir en viktig kompetanse og å anvende kunnskap i kjente og ukjente sammenhenger.

Barnehagen har som formål at barn skal få en god start og gode muligheter til å klare seg videre i livet. Personalet og deres kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for omsorg, lek, danning og læring. Målet er en trygg barnehage med kvalifiserte og omsorgsfulle voksne.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. (Barnehageloven § 1 formål, 3. ledd)

Grunnopplæringen er en viktig del av en livslang dannelsesprosess som har enkeltmenneskets frihet, selvstendighet, ansvarlighet og medmenneskelighet som mål. Opplæringen skal gi elevene et godt grunnlag for å forstå seg selv, andre og verden og for å gjøre gode valg i livet.

Opplæringen skal gi et godt utgangspunkt for deltakelse på alle områder innenfor utdanning, arbeids- og samfunnsliv. Samtidig lever barn og unge her og nå, og skolen må anerkjenne barndommens og ungdomstidens egenverdi.

Arbeidsmarkedet vil endres, og flere yrker dagens barn og unge vil velge blant når de blir voksne, er yrker som ikke eksisterer i dag. Endringer knyttet til demografi, men også teknologi og miljø, vil skape behov for nye yrker. Samtidig vil noe av dagens yrkesmangfold forsvinne.

Kommunen må nyttiggjøre seg det mangfoldet som finnes på Nesodden. Innbyggernes ressurser er en viktig faktor for suksess. Lokalt næringsliv, frivillighet, velforeninger, kunstnere og barnehage/skole må dra nytte av hverandre. I arbeidet knyttet til barns oppvekst, må innovasjon og nytenkning inn for å ruste barn og unge for fremtidens krav.

4.1 Utdanne for fremtidens kompetanse- livslang læring

STATUS

Nesodden kommune har ni kommunale og 15 private barnehager. Det er fokus på felles kompetanseheving og opplæring på tvers av barnehagenes eierskap. Det har vært arrangert felles kurs for hele personalet i kommunens barnehager - både kommunale og private -, og for lederne er det etablert lærende nettverk. Det er også bredt samarbeid mellom barnehagene og skolene om overgangen

fra barnehage til skole. De siste årene er det etablert et tettere samarbeid mellom de kommunale barnehagene og virksomhet barn, unge og familie med kursing og faste, jevnlig møtepunkter i barnehagene. Dette tilbudet går også til de private barnehagene. De private barnehagene har også andre møtearenaer for kompetanseutveksling. Kommunen er ansvarlig for alle barna som går i barnehage gjennom å være eier for de offentlige barnehagene og barnehagemyndighet for offentlige og private barnehager. Nesodden kommune har ambisjon om å tilby alle over ett år barnehageplass. Kommunen skal tilstrebe at det kan tilbys plass i nærheten av der man bor.

Nesodden kommune har til sammen ni kommunale skoler, seks barneskoler og tre ungdomsskoler. I tillegg er det også en stor Steinerskole her. Strategier for kvalitetsutvikling fordrer tett og konstruktivt samarbeid mellom skoleeier og skoleledelsen ved den enkelte skole. Skolene i Nesodden har fokus på kollektiv utvikling. Rektorene og skoleeier har et felles ansvar for å vise sammenheng i planene for kvalitetsutviklingen i skolen. Gjennomgående og tydelig ledelse fra skoleeier og helt ut i klasserommet er en viktig forutsetning for en god skole. Skolene har etablerte profesjonsfellesskap lokalt. I tillegg er det etablert lærende nettverk på tvers av skolene, som en arena for kollektiv utvikling. Nettverkets intensjoner er å bygge relasjoner og samarbeid mellom de som er involvert og skape arenaer for kollektive refleksjoner som gjør det mulig for deltakere fra ulike skoler å se seg selv i lys av andre. Det jobbes aktivt med implementering av fagfornyelsen.

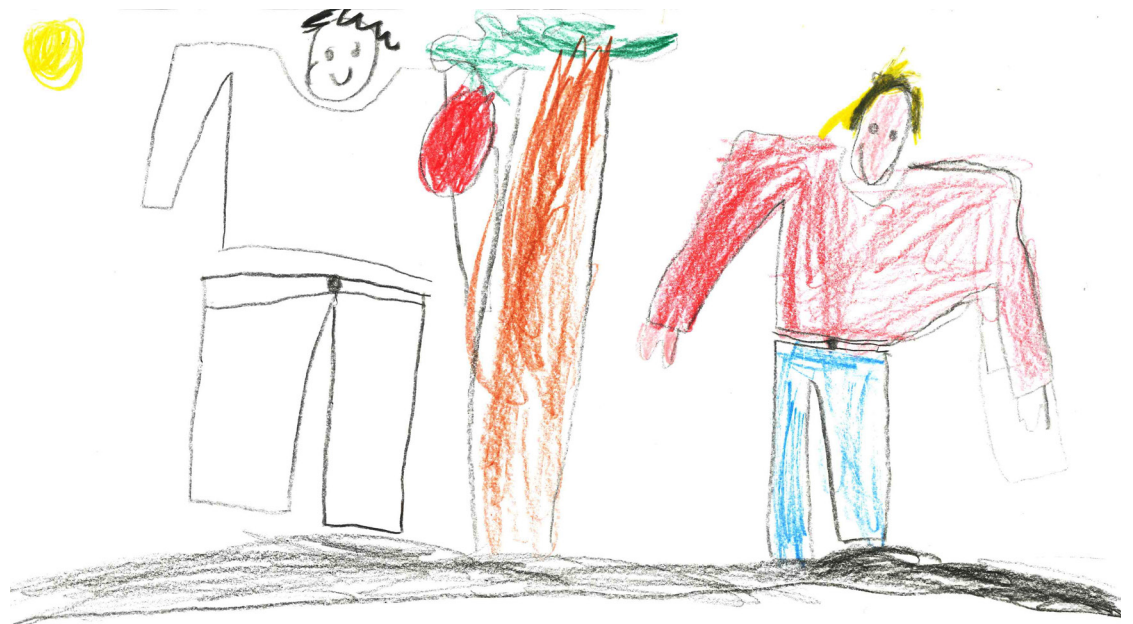
FØRINGER

De ulike tjenesteområdene innenfor oppvekst er hjemlet i ulike lovverk, forskrifter og faglige retningslinjer. Kommunen plikter å drive barnehager og skoler i tråd med Barnehageloven og Rammeplan for barnehagen og Opplæringsloven og Læreplanverket for grunnskolen. Helsetjenestene for barn og unge er hjemlet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Barneverntjenesten jobber etter Lov om barneverntjenester. I tillegg må alle virksomheter følge føringer i lokale planer som for eksempel Nesodden kommunes oppvekstplan.

LOKALE UTFORDRINGER

Barnehagens og skolens mandat er å motvirke sosiale forskjeller og være en trygg læringsarena for alle. Det vil imidlertid alltid være en utfordring å gi alle et likeverdig opplæringstilbud til alle elever uansett bakgrunn. Individuell oppfølging er utfordrende og krever god voksentetthet. Selv om kommunen har etablerte profesjonsfelleskap i barnehage og skole er det ofte for liten tid til dette. Det kan være en utfordring å møtes jevnlig. Ulik størrelse på skolene på Nesodden gjør at profesjonsutviklingen og profesjonsfelleskapene har ulike forutsetninger. Å rekruttere og beholde kvalifisert pedagogisk personell er en utfordring i enkelte fagområder.

“Besøke skolene og ha faddere, da blir det ikke så skummelt å starte på ungdomskolen.”

OVERORDNEDE MÅL BARNEHAGE OG SKOLE.

• Barn og unge opplever gode sammenhenger gjennom hele læringsløpet.

• Barn og unge har grunnleggende ferdigheter og gode forutsetninger til å mestre oppgaver som er ukjente og krever innovative løsninger

• Barn og unge skal delta i beslutninger som gjelder deres egen læring. Elevene skal også delta aktivt i vurdering av eget arbeid, egen kompetanse og i sin egen faglige og sosiale utvikling.

• Barn og unge har sosial kompetanse og opplever tilhørighet og livsmestring

Barn og foresatte skal oppleve at det er planlagte og godt forberedte overganger mellom barnehage og skole, barnehage og SFO, barneskole og ungdomsskole og ungdomsskole og videregående opplæring.

Kommunikasjon og språk skal være et satsingsområde i barnehagen. Grunnleggende ferdigheter skal være fundamentet i grunnskole-opplæringen.

Elevene skal medvirke i egen vurdering

Kommunens barnehager og skoler skal jobbe systematisk med tiltak som skaper et godt psykososialt oppvekstmiljø for barn og unge.

Skolen skal bygge videre på barnas kunnskap, ferdigheter og erfaringer fra barnehagen.

Barna skal oppleve både utfordringer og mestringsopplevelser.

Alle barn skal oppleve at de får bidra og medvirke til utvikling av barnehagens innhold.

Barna skal bli kjent med og få respekt for forskjellighet.

Likheter og forskjeller i barnehage og skole skal tas vare på.

Barnehagen skal legge til rette for aktiviteter som utvider barnas perspektiver og gir ny innsikt.

Barnehagen fremmer demokrati og er et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.

Mangfold skal utgjøre en ressurs i barnehagens arbeid.

Det skal være god informasjonsflyt mellom barnehager og skoler.

Barnas lærelyst og læringspotensial skal ivaretas, utvikles og støttes så tidlig som mulig. Elever med kort botid i Norge skal tilbys minimum ett år i mottaksklasse for å få grunnleggende norskopplæring og tospråklig fag-opplæring. Tilbudet skal følges opp med særskilt norsk-opplæring frem til eleven kan nyttiggjøre seg ordinær opplæring.

Barnehagene legger til rette for aktiviteter og lek med utgangspunkt i barnas interesser, undring og opplevelser.

Bidra til at barn og unge ikke opplever identitetsbasert krenkelser.

God kommunikasjon mellom hjem, skole og barnehage skal bidra positivt til barnehagens og skolens arbeid med læringsmiljøet og oppvekstmiljø. FAU og KFU er viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet.

Det skal legges til rette gode overganger mellom 4. og 5. trinn.

Opplæringen skal utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder. Det innebærer at elevene reflekterer over egen læring og bruker det de har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Alle skolene skal ha aktive elevråd.

Skolene skal arbeide med å forebygge rus. Fra 5. trinn skal det arbeides det med programmet Utsett for å forebygge rusmiddelbruk.

Overgang skole - skole
Det skal inviteres til kulturkvelder for nye 8. trinn elever på ungdomsskolen.

Opplæringen skal fremme variasjon og kreativitet.

Elevene skal medvirke i egen læring.

Skole/hjem-samarbeid for at elever skal bli godt kjent med hverandre og for at foreldre skal bli godt kjent med hverandre.

Det opprettes møteplasser for elever på mellomtrinnet som skal begynne på samme skole.

Ungt entreprenørskap styrkes med faste prosjekter på ulike trinn.

Elever skal erfare at demokrati og medborgerskap er tverrfaglige temaer som er gjennomgående i opplæringen.

Bistand til å forbedre krevende læringsmiljø tilbys skoler og barnehager fra PPT.

Overgang grunnskole -videregående skole:
Elever i ungdomsskolen skal ha mulighet til å forsere fag i videregående skole.

Barn i barnehage og skoler skal ha digitale ferdigheter som bidrar i deres lek, kreativitet og læring. Digital kompetanse skal føre til digital transformasjon av undervisnings-situasjoner.

Kommunen skal ha et aktivt Ungdomsråd.

Barnehage og skole skal bidra til at ingen opplever rasisme eller diskriminering.

Nesodden videregående skole og andre videregående skoler skal inviteres til å samarbeide med ungdomsskolene om besøksdager for elever på 10. trinn.

Elever skal benytte digitale ressurser til å tilegne seg kunnskap og uttrykke egen kompetanse. I opplæringen skal elevene oppfordres til å være utforskende, undre seg og stille kritiske spørsmål.

De som jobber med barn og unge skal oppleve at de har tilstrekkelig kunnskap.

Det skal legges til rette for en «lærende oppvekst» der kommunens viktigste mål er barn og unges opplevelse av hverdagen.

Det skal legges til rette for involvering av FAU og KFU for opprettelse av møteplasser ved overganger.

Det skal planlegges for tverrfaglige og flerfaglige temaer. Sørge for helhet og sammenheng i forståelse av fag og mellom fag for elevene.

3 GOD HELSE

4 GOD UTDANNING

5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

4.2 Helsefremmende arbeid og støtte til barn, unge og familier

Nesodden kommune har lang tradisjon med å arbeide forebyggende på ulike nivåer. Både barnehager og skoler har lenge jobbet bevisst med styrking av sosial kompetanse, motvirkning av utenforskap gjennom fokus på inkludering, bevissthet ved overgangen fra barnehage til skole og mellomtrinn til ungdomstrinn og ikke minst samarbeid med hjemmet. Virksomhet Barn, unge og familie har hatt hovedfokus på sekundær- og tertiærforebygging, og avd. Rus og psykiske lidelser (ROP) med Rusteamet for barn og unge jobber rusforebyggende på ulike arenaer. I tillegg har kommunen et godt, tverrfaglig SLT-system (Samordning av rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak). Virksomhet Integrering og mangfold følger opp flyktningfamilier i fem år fra bosetting. Enslige mindreårige følges opp til de er 18 år og tilbys ettervern til de fyller 25 år. Nesodden kommunes FACT Ung-team tilbyr hjelp til barn og unge mellom 12 og 25 år og deres familier. Teamet tilbyr tverrfaglig, individuelt tilpasset oppfølging og behandling basert på den unge og familiens behov.

Prosjekt Oppvekst 2025 ble bestilt av Kommunedirektøren i februar 2020, og er ment å løfte primærforebygging som nivået som antas å ha mest positiv effekt på oppvekstmiljøet over tid. Oppvekst 2025 skal ikke erstatte noe av det gode arbeidet som allerede gjøres blant annet gjennom en rekke tverrgående og sektorielle planer og gjennom ulike virksomhetsplaner, men skal hovedsakelig bidra til mer kunnskap om allerede eksisterende tiltak, samt tillit mellom ledelse- og ansattnivå og mellom fagområder. Prosjektet skal synliggjøre og stimulere til å ta passive planer og tiltak aktivt i bruk og bidra til å evaluere og eventuelt justere eksisterende tiltak med mål om mer tverrfaglig involvering. Prosjektet kan også utvikle nye, universelle og tverrfaglige tiltak.

Prosjektet skal bidra til større helhet og sammenheng i arbeidet med barn og unge. På Nesodden skal det helsefremmende og inkluderende stå sentralt og prege alt forebyggingsarbeid fra livets begynnelse til ungdommen er klar for å gå inn i voksenverden. Prosjektet bygger på forståelsen av at alle barn og unge ønsker å mestre og delta i fellesskapet, og at alle foreldre ønsker å støtte barna sine til en sunn og trygg oppvekst.

STATUS

Barn, unge og familie (BUF) er en tverrfaglig kommunal virksomhet rettet mot barn, unge, gravide, barselkvinner og deres familier. Virksomheten er underlagt kommunalsjef for skole, barnehage og oppvekst. Hvert fagområde har egen avdelingsleder. Områdene er barnevern, psykisk helse barn og unge (PHBU), pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og forebyggende helse barn og unge, herunder helsestasjon, skolehelsetjeneste, jordmortjeneste samt ergoterapi- og fysioterapitjenesten. Prosjektet "arbeid til ungdom" og miljøveiledertjenesten ligger administrativt under PPT.

Rusteam barn og unge (BU), FACT Ung, avlastnings- og støttekontaktordninger samt oppfølgingen av nye bosatte flyktninger er underlagt kommunalområdet for helse og omsorg. Bosetting og oppfølging av flyktninger ivaretas av virksomhet Integrering og mangfold. Virksomheten består av tre avdelinger med hver sin leder: Introsenteret, hvor voksne flyktninger og innvandrere får norskopplæring og introduksjonsprogram, Flyktningetjenesten, som bosetter og følger opp voksne flyktninger og deres familier og Oppfølgingsteamet for enslige mindreårige (OT), som etablerer omsorgstiltak for mindreårige flyktninger om har kommet til Norge uten noen med foreldreansvar. Ungdommens følges tett opp. OT er et ambulerende, turnusarbeidene team som et tilgjengelig for sine brukere alle daget i året.

Barn, unge og foreldre med flyktningbakgrunn har samme tilgang til kommunale tjenester som andre innbyggere. Nyankomne flyktninger befinner seg imidlertid i en så krevende situasjon at de har behov for tilpassede tjenester de første årene. Dette knytter seg særlig til at de ved bosetting ikke kan norsk og sjelden engelsk, at de kommer fra land i krig eller konflikt, noe som ofte medfører at muligheten for skolegang har vært begrenset og sporadisk i lengre tid og at de har levd lenge i frykt og usikkerhet. I tillegg kommer at utdanning fra flyktningenes hjemland ofte ikke godkjennes i Norge. Det betyr at de må bygge opp ny kompetanse og er avhengige av økonomisk hjelp i flere år etter ankomst. Dette utfordringsbildet krever tett, tverrfaglig samarbeid mellom en rekke kommunale og frivillige tjenester. for å integrere flyktningene i lokalsamfunnet på en god måte.

FØRINGER

Nye, sentrale føringer og krav innen helse, opplæring og integrering av flyktninger skal håndteres innenfor eksisterende budsjett. Gruppen barn og unge med behov for sammensatte og omfattende tjenester vokser og krever økt kompetanse og

mer samarbeid mellom ulike tjenester. Skoler og barnehager får nye samfunnsoppgaver som krever kompetanseheving i virksomhetene. Barnekonvensjonens artikkel 3 og 12 skal implementeres sterkere i alt arbeid med barn og unge. Dette betyr at barns mening og medvirkning skal tillegges mer vekt. For å ivare disse hensynene må enkelte kommunale rutiner justeres.

LOKALE UTFORDRINGER

Noen familier faller mellom tjenestetilbud. Kommunens ansvarsområder for barn og unge øker stadig. Det kan det være krevende å få koordinert hjelpen barn, unge og familier har behov for. Ambulerende tjenester innenfor helse og omsorg, for familier med særlig tunge omsorgsoppgaver, finnes ikke i kommunen i dag. Det brukes for mye tid på individuell oppfølging fremfor forebyggende og tiltak som kan hjelpe større grupper. BUF sitt arbeid består i stor grad av behandling og i mindre grad forebygging. Å rekruttere og beholde kvalifisert personell er en utfordring innen enkelte fagområder. For Nesodden kommune er ungdommers økende rusmiddelbruk en utfordring. Kommunen må ha fortsatt søkelys på forebyggende og behandlende arbeid mot rus. Ifølge Ungdata-undersøkelsen 2019 har ungdom i kommunen et høyere forbruk av både alkohol og cannabis enn andre kommuner i Akershus og i resten av landet.

For barn, unge og foreldre med flyktningbakgrunn er lik mulighet for deltakelse en utfordring. Dette knytter seg til trange økonomiske forhold over tid, mangel på tilrettelagt informasjon og begrenset mulighet til å gjøre seg forstått.

OVERORDNEDE MÅL BARN UNGE OG FAMILIE.

Barn, unge og familier skal oppleve god faglig oppfølging og støtte fra mors liv til voksen alder. "Rett hjelp til rett tid".

Helsestasjonene og jordmortjenesten arbeider i tråd med nasjonale retningslinjer for helsestasjoner

Skolehelsestjenesten skal jobbe i tråd med nasjonale retningslinjer for skolehelsestjenesten

BUF drifter og utvider TIBIR (Tidlig innsats barn i risiko). Tiltaket bidrar til å identifisere, forebygge og behandle atferdsproblemer hos barn i alderen 3-12 år og deres familier.

BUF og Integrering og mangfold styrker foresatte som oppdragere og omsorgspersoner gjennom et bredt spekter av foreldrestøttende tiltak.

BUF forebygger sykdom, skade og skjevutvikling hos barn og unge samt tilbyr direkte støtte og behandling i samarbeid med barnet / ungdommen.

Integrering og mangfold skal tilby Flexid-kurs til minoritetsungdom med to nasjonale tilhørigheter. Kurset fokuserer på refleksjon over identitet og hvem man vil være.

Integrering og mangfold skal formidle kompetanse om tolkebruk, rettigheter til tolk og ny tolkeavtale

Virksomhetene i kommunen skal søke tverrfaglighet og faglig forankring i alle eksisterende og nye tiltak

BUF etablerer og viderefører profesjonsfelleskap som gir grunnlag for kompetanseheving og felles forståelse for hvilke tiltak som foreslås, prøves ut og evalueres. Andre kommunale virksomheter inviteres inn i disse.

Forskning og dokumentasjon søkes, gjennom gode evalueringer, på at tiltak fungerer før nye iverksettes.

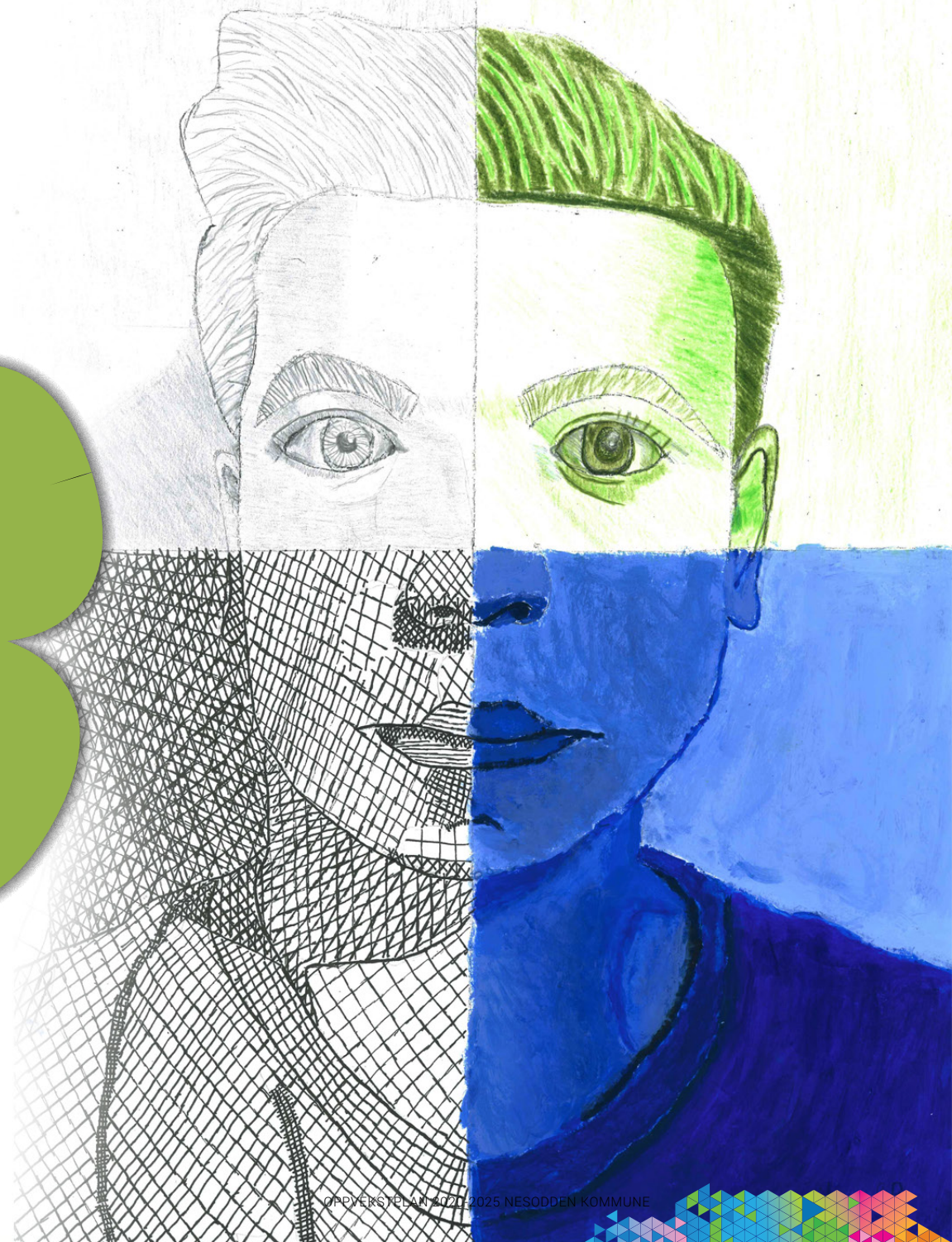
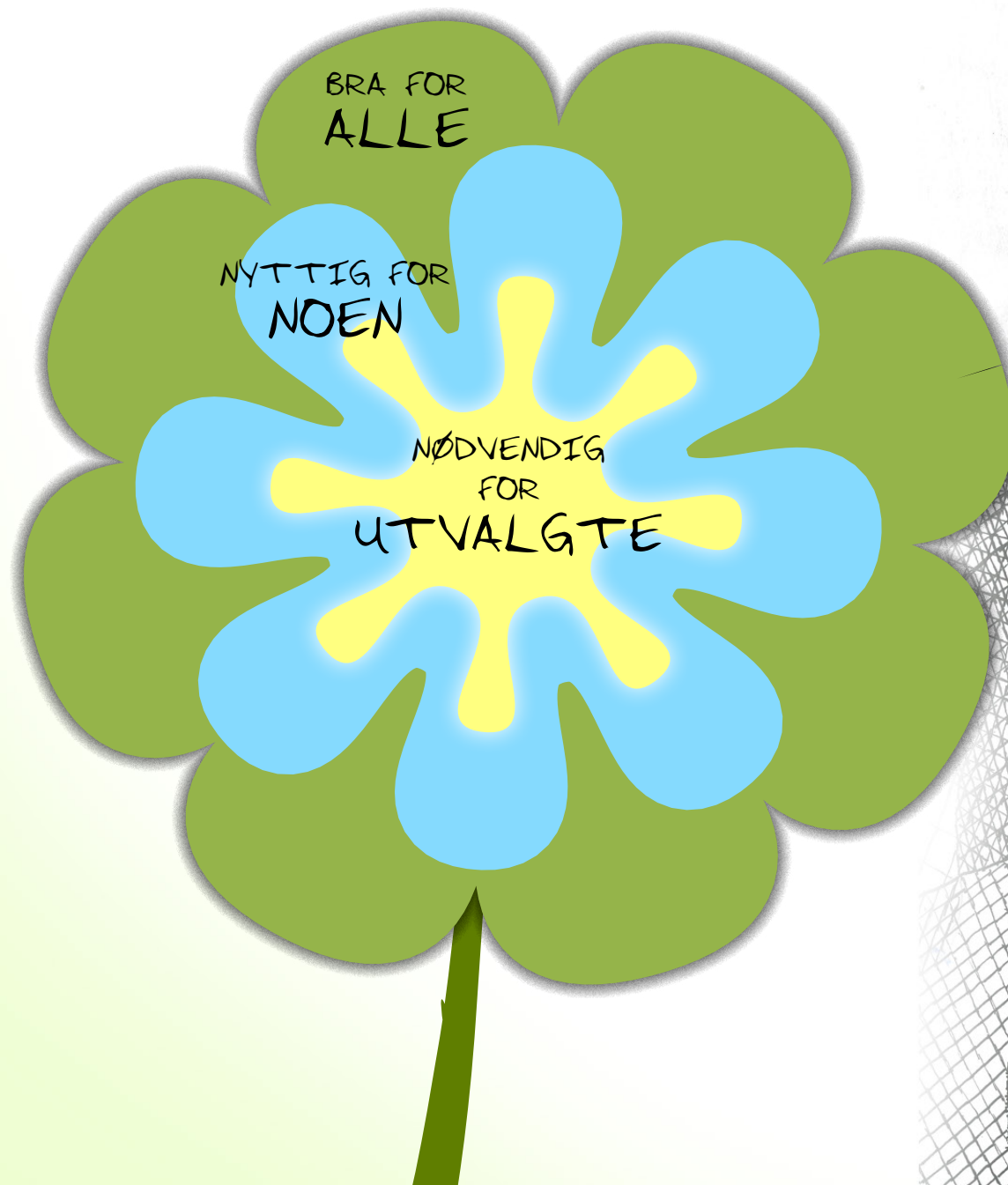
Ressursteam (R-team) skal videreutvikles i barnehager og skoler, der PPT, barnevernet og helsesykepleiere er til stede.

BUF skal utvikle en forutsigbar strategi for hvordan hjelpe barn, unge og familier med sammensatte og kompliserte behov.

BUF skal gi god faglig støtte til kommunale barnehager og skoler gjennom etablerte ressursteam (R-team)

BUF skal være en sentral aktør i å tilføre foreldre, barnehager og skoler ny kompetanse gjennom veiledning, kurs, nettverk slik at barnehager og skoler kan lage gode universelle tiltak for alle barn og unge.

VI MÅ SE ALLE FOR Å FÅ ØYE PÅ DEN ENKELTE SOM
TRENGER EKSTRA HJELP OG STØTTE

4.3 Kultur, idrett fritid og rekreasjon

Barn og unge
Møteplasser, læring, aktiviteter og gode opplevelser

STATUS

Kommunalområdet Kultur, næring og idrett (KNI), består av virksomhetsområdene og teamene kultur (kulturskolen, biblioteket og prosjektet Oppvekst 2025), Frivillighet, Park, idrett og friluftsliv og Næring. Kommunalområdet er etablert for å utvikle fagfeltene som inngår i kommunalområdet samt å sikre god synergi og samhandling.

Virksomhetene i KNI jobber blant annet for å tilrettelegge for gode og trygge møteplasser, opplevelser og aktiviteter, og spesielt for barn og unge. Det legges stor vekt på tverrfaglig arbeid internt i KNI og med øvrige kommunalområder i kommunen, samtidig har samarbeid med den mangfoldige og engasjerte frivilligheten stort fokus. KNI bidrar til et mer levende lokalsamfunn og stimulerer til fysisk aktivitet på Nesodden – ikke minst for barn og ungdom. Medvirkning og jevnlig dialog med barn og unge for stadig å kunne videreutvikle tjenestetilbudet til det beste for målgruppen, er et viktig satsningsområde.

I 2020 oppstod et massivt frivillig engasjement rundt ungdomstilbud på Nesodden, og flere virksomheter i KNI gikk i tett dialog med frivilligheten for å skape økt synergi og samhandling mellom kommune og frivillighet. Spesielt etter kommunens konferanse om ungdom, rus og utenforskap (høsten 2020) oppstod et stort engasjement blant Nesoddens foreldre. Det tverrfaglige forebyggende prosjektet Oppvekst 2025 har «foreldreressursen» som et av sine satsningsområder, og prosjektet vil legge til rette for økt medvirkning og involvering av foreldregruppa. Les mer om Oppvekst 2025 under «Lokale utfordringer».

FØRINGER FOR TJENESTETILBUDET I KNI

Følgende planer gjelder for området Kultur, næring og idrett: Kulturplan 2016-2023, Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2014-2025, Strategisk næringsplan 2020-2024, Frivillighetsstrategi 2015-2019 (rulleres i 2021), Rammeplan for Kulturskolen (2016) - Mangfold og fordypning og Nasjonal bibliotekstrategi - Rom for dannelse 2020-2023.

LOKALE UTFORDRINGER

Ungdataresultatene fra 2013, 2016 og 2019 viser at Nesodden har hatt en negativ utvikling innen enkelte temaer

som berører barn og unges oppvekstforhold i kommunen. Ungdataresultatene fra 2019 er analysert ved at det blant annet er gjennomført en lang rekke dialogmøter med ulike grupper. I disse møtene årsaksforklaringer vært tema. Resultatet av dialogmøtene har vært med på å danne grunnlag for satsningsområdene i prosjektet Oppvekst 2025. Prosjektet Oppvekst 2025 ble etablert i 2020 og er definert som en stor, tverrfaglig og virksomhetsovergrepene satsning på primærforebyggende nivå, og som krever samhandling på tvers i hele organisasjonen. Styringsgruppe er kommunedirektørens ledergruppe. Oppvekst 2025 skal bidra til å styrke de gode oppvekstvilkårene i Nesodden kommune ytterligere.

Gjennom en spørreundersøkelse i forbindelse med utarbeidelse av Kulturplan 2016-2023 og spørreundersøkelsen «Fritidstilbud på Nesodden» (desember 2020) der alle 5.-10. trinn-elever på Nesodden kunne uttale seg om dagens møteplasser og fritidstilbud, kommer det klart frem at mange opplever at det er for få møteplasser kun for barn og ungdom på Nesodden. Spesielt 5.-7. trinn melder om manglende tilbud og steder å være. Biblioteket fungerer for mange som et «hengested» etter skolen, da SFO er et tilbud som er tilgjengelig til og med 4. trinn. Ungdom på Nesodden har per dags dato to kommunale bygg som brukes til fritidstilbud for ungdom: Sletta ungdomshus på Skoklefall og Parlamentet på Fagerstrand. Disse byggene legger til rette for aktiviteter i både kommunal og frivillig regi for ungdom.

Høsten 2021 vil Røde Kors etablere et «fellesverk» på Sletta ungdomshus med aktiviteter som leksehjelp, sosiale kvelder, kurs og åpen kafé 4 dager p.r uke. Fellesverket vil være en åpen møteplass for ungdommer mellom 13 og 25 år. Etableringen av denne arenaen vil medføre et stort løft for ungdom som ønsker å ha et sted å henge, prate, samt drive med ulike aktiviteter. Ut over dette skal kulturskolen ha aktiviteter 2 dager p.r. uke på huset. Det pågår også et omfattende oppussingsarbeid i kjelleren på Sletta ungdomshus med midler fra Gjensidigestiftelsen som medfører at denne etasjen får et mye større bruksområde enn tidligere.

I tillegg til at aktivitetene inne på bygget vil øke ila 2021 så er området på Skoklefall i rivende utvikling mht aktiviteter man kan bedrive utendørs. Området har blitt veldig populært blant ungdom som driver uorganisert trening/aktivitet, herunder frisbeegolf, volleyball, tufteparkaktiviteter og en splitter ny skating arena som åpner våren 2021. Kombinasjonen av et «levende» bygg og mange nye muligheter utendørs skaper

muligheter for å utvikle events og arrangementer for ungdom på området.

Parallelt med økte aktiviteter på Skoklefall så er det et mål å etablere et tilbud på Parlamentet på Fagerstrand. I løpet av våren 2021 så ansettes det barne- og ungdomsarbeidere (prosjektstillinger) som skal sørge for åpne arenaer for ungdom.

Utfordringene med ungdom og rus er sammensatt, og KNI jobber med primærforebygging og tilrettelegge for fritidstilbud for alle barn og unge. Av den grunn er det fokus på mangfoldige og inkluderende lavterskeltilbud, utviklet i samarbeid med barn og unge selv.

OVERORDNEDE MÅL I KULTUR, NÆRING OG IDRETT.

Hovedmål	Tag	Beskrivelse av mål
Tilrettelegger for et godt oppvekstmiljø gjennom å skape gode møteplasser med et variert tilbud.	Inkludering Sosial utjevning Opplevelser Møteplasser Kompetanse Livsmestring Folkehelse Idrett Friluftsliv	Skal gi økt kompetanse og gode opplevelser uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold
Samarbeider med og involverer frivilligheten for å videreutvikle våre tjenester og møteplasser	Medvirkning Frivillighet Samskaping Samarbeid Samhandling Lokalsamfunn Involvering Innbyggerengasjement Møteplasser Fritidstilbud	Gjensidig kompetanse-delning mellom kommunens ulike virksomheter og frivilligheten skal bidra til mer varierte tilbud
Bidrar til styrket folkehelse og livsmestring for barn og unge gjennom varierte tilbud	Folkehelse Livsmestring Inkludering Psykisk og fysisk helse Idrett Friluftsliv Møteplasser Fritidstilbud	Skal tilrettelegge for en mer aktiv hverdag. Bedre fysisk og psykisk overskudd er viktig, ikke bare i forhold til den enkeltes opplevelse av overskudd og livsmestring, men også i form av en samlet helsegevinst for samfunnet.

Hovedmål 1: Tilrettelegger for et godt oppvekstmiljø gjennom å skape gode møteplasser med et variert tilbud	Hovedmål 2: Samarbeider med og involverer frivilligheten for å videreutvikle våre tjenester og møteplasser	Hovedmål 3: Bidrar til styrket folkehelse og livsmestring for barn og unge gjennom varierte tilbud
Delmål/strategi for å oppnå hovedmål	Delmål/strategi for å oppnå hovedmål	Delmål/strategi for å oppnå hovedmål
Skal utvikle tilbudene på Sletta ungdomshus og Parlamentet	Skal utarbeide ny Frivilligstrategi (2021)	Skal tilby mangfoldige og inkluderende tilbud til flest mulig, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold
Skal bidra til sosial utjevning gjennom blant annet subsidierte kulturskolesatser, gratis utlånssentral av tur- og feriestyr og gratis utleie av kommunale lokaler for aktiviteter for barn og unge.	Skal ha god kommunikasjon og samarbeid med barn, unge og frivilligheten, lag, foreninger, foreldresursen, kunst- og kulturaktører, idretten og andre	Skal lytte til og involverer barn og unge i videreutvikling av tilbudene, blant annet gjennom Ungdomsrådet, spørreundersøkelser og annet.
KNI skal koordinere det tverrfaglige prosjektet <i>Oppvekst 2025</i>	Prosjekt <i>Oppvekst 2025</i>	Skal gi tilbud av høy kvalitet
Skal gi tilbud av høy kvalitet		Prosjekt <i>Oppvekst 2025</i>
Skal drifte og vedlikeholde friområder, idrettsanlegg, badestrender, turstier, friområder, lysløyper m.m.	Skal samhandle/samarbeide med frivilligheten	
Skal ha fokus på å synliggjøre og tilgjengeliggjøre tilbudene i KNI.	Skal jobbe for at alle tilbudene og aktivitetene når frem til målgruppene via media, nett og sosiale medier	

